

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра глобальної економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан економічного факультету
А. Діброва Анатолій ДІБРОВА
«30» 05 2023 р.
«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри глобальної економіки

Протокол № 13 від «02» травня 2023 р.

Наталія Вдовенко
Завідувач кафедри
Наталія ВДОВЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОНП «Економіка підприємств та
галузей національного господарства»

В. Байдала Вікторія БАЙДАЛА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

*РОЗВИТОК АГРОПРОДОВОЛЬЧИХ РИНКІВ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ*

Спеціальність 051 Економіка

Освітньо-наукова програма Економіка підприємств та галузей національного господарства

Факультет економічний

Розробники: д.е.н., проф., Наталія ВДОВЕНКО, к.е.н., доц., Наталія КОРОБОВА

Київ – 2023

1. Опис навчальної дисципліни

РОЗВИТОК АГРОПРОДОВОЛЬЧИХ РИНКІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії з економіки	
Спеціальність	051 «Економіка»	
Освітньо-наукова програма	«Економіка підприємств та галузей національного господарства»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Курсовий проект (робота)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	2	2
Семестр	3	3
Лекційні заняття	20 год.	8 год.
Практичні заняття	30 год.	12 год.
Самостійна робота	150 год	150 год

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні в слухачів сучасних знань теоретико-методичних основ регулювання аграрних ринків та практичних умінь й навичок застосування інструментів регулювання з метою збалансування інтересів виробників, споживачів та держави для подальшого стабільного розвитку сільського господарства в умовах глобальних змін.

Завдання навчальної дисципліни: набуття вмінь і знань теоретико-методологічних основ регулювання аграрних ринків та розробки пропозицій щодо застосування інструментів регулювання з метою збалансування інтересів всіх учасників аграрних відносин (виробників, споживачів та держави); вивчення механізмів та інструментів регулювання аграрних ринків та оцінка наслідків їх застосування для виробників сільськогосподарської продукції, споживачів та держави; вивчення передового зарубіжного та набутого вітчизняного досвіду щодо регулювання аграрних ринків на принципах Світової організації торгівлі (СОТ); вивчення нормативно-правової бази регулювання аграрних ринків; аналіз механізмів регулювання аграрних ринків мінеральний добрив, паливо-мастильних матеріалів, засобів захисту рослин; обґрунтування ефективності державної підтримки ринків.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність: здатність ідентифікувати і розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері економіки, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 4. Здатність до генерування нових ідей та прийняття обґрунтованих рішень для досягнення поставлених цілей.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК 4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, наукових установах та у реальному секторі економіки.

СК 6. Здатність обґрунтовувати та впроваджувати економічні рішення, виходячи із закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням економіко-математичних методів та моделей на мікро-, мезо-, та макрорівнях.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1 Мати сучасні глибокі теоретичні знання з економіки, соціально-економічних систем і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.

ПРН 2. Глибоко розуміти загальні принципи та методи економічних наук, а також володіти методологією економічних наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях та у викладацькій практиці, прирощувати знання у сфері економіки з метою сприяння соціально-економічному розвитку

ПРН 5 Пропонувати нові рішення, розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та професійну практику і розв'язувати значущі проблеми фундаментальної економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних і правових аспектів, лідерства, автономності та відповідальності.

ПРН 6 Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної та заочної форми навчання;

Тема 1. Науково-теоретична база регулювання розвитку агропродовольчих ринків. Основні категорії й поняття. Еволюція наукових поглядів на роль держави в регулюванні економічних процесів. Сутність поняття «регулювання» в контексті теорії і практики державного управління. Об'єктивна обумовленість державного протекціонізму щодо сільського господарства. Державна підтримка як чинник забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарського виробництва. Цілі, завдання, принципи державної політики України щодо врегулювання та удосконалення діяльності аграрних ринків в Україні. Вади ринкового саморегулювання: неспроможність конкуренції; нездатність економіки забезпечувати людей суспільними товарами; зовнішні ефекти (екстерналії); неповнота ринків; недосконалість інформації; економічна нестабільність.

Тема 2. Основні цілі та інструменти регулювання агропродовольчих ринків. Механізми регулювання попиту: стимулювання доходів населення; компенсація частини витрат на харчування населення; управління попитом спецспоживання та формування державного резерву; фінансові інтервенції; регулювання цін; зняття бар'єрів між регіональними та локальними ринками; стимулювання вертикальної інтеграції; інформаційне стимулювання попиту. Механізми регулювання пропозиції: прямі цінові субсидії виробникам; заходи щодо зниження витрат в сільському господарстві; пільгове кредитування (компенсація відсоткових ставок за користування кредитом); лізинг техніки; програмне управління; товарні інтервенції; збутова кооперація; прямі платежі в доход фермерам; квотування виробництва; обмеження на використання землі; оподаткування виробництва продукції; ліцензування учасників ринку; контроль за якістю продукції. Заходи організаційного, інфраструктурного та інформаційного характеру: розвиток біржової торгівлі; розвиток торгівлі деривативними інструментами; розвиток торгівлі складськими розписками; регулювання транспортних тарифів; субсидування зберігання; ліцензування сховищ; використання державної власності; ліцензування організацій гуртової і роздрібно торгівлі; інформаційне забезпечення агропродовольчих ринків. Механізми регулювання зовнішньоекономічної діяльності: тарифні методи регулювання, нетарифні методи регулювання

Тема 3. Концептуально-методологічні засади регулювання агропродовольчих ринків. Національна агропродовольча система як об'єкт регулювання. Критерії ефективності державного регулювання сільськогосподарського виробництва. Методологічні підходи щодо оцінки ефективності державної підтримки сільськогосподарського виробництва. Еволюція формування системи державного регулювання сільськогосподарського виробництва в США та ЄС. Механізм регулювання сільськогосподарського виробництва в країнах з розвинутою ринковою економікою.

Тема 4. Формування системи регулювання ринків в умовах соціально-економічних трансформацій. Історичні аспекти формування механізму державного регулювання аграрного сектору економіки України. Трансформація механізму державного регулювання сільського господарства України при переході до ринкових відносин. Механізм бюджетного фінансування сільськогосподарського виробництва. Державна підтримка аграрного сектору економіки за допомогою спеціальних режимів та механізмів оподаткування.

Тема 5. Формування механізму регулювання ринків продукції рослинництва в Україні. Формування механізму регулювання ринку паливно-мастильних матеріалів. Формування механізму регулювання ринку мінеральних добрив. Формування механізму регулювання ринку засобів захисту рослин.

Тема 6. Основні напрями удосконалення регулювання ринків ресурсів АПК в умовах глобальних змін зовнішнього середовища. Методологічні підходи щодо удосконалення механізму державного регулювання сільськогосподарського виробництва. Прогнозування тенденцій розвитку ринків ресурсів АПК в Україні. Методичні підходи щодо обґрунтування обсягів державної підтримки для сільськогосподарського виробництва в розрізі основних видів ресурсів АПК. Формування системи державної підтримки сільського господарства в умовах інтеграції до світового економічного простору.

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин											
	дена форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Науково-теоретична база регулювання розвитку агропродовольчих ринків	21	2	2			17	21	2	2			17
Тема 2. Основні цілі та інструменти регулювання агропродовольчих ринків	31	3	3			25	31	1	2			25
Тема 3. Концептуально-методологічні засади регулювання агропродовольчих ринків	28	3	3			22	28	1	2			22
Тема 4. Формування системи регулювання ринків в умовах соціально-економічних трансформацій	24	4	4			16	24	1	2			16
Тема 5. Формування механізму регулювання ринків продукції рослинництва в Україні	22	4	4			14	22	1	2			14
Тема 6. Основні напрями удосконалення регулювання ринків ресурсів АПК в умовах глобальних змін зовнішнього середовища	24	4	4			16	24	2	2			16
Усього годин	150	20	20			110	150	8	12			130

4. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Науково-теоретична база регулювання розвитку агропродовольчих ринків	5
2	Тема 2. Основні цілі та інструменти регулювання агропродовольчих ринків	3
3	Тема 3. Концептуально-методологічні засади регулювання агропродовольчих ринків	5
4	Тема 4. Формування системи регулювання ринків в умовах соціально-економічних трансформацій	5
5	Тема 5. Формування механізму регулювання ринків продукції рослинництва в Україні	5
6	Тема 6. Основні напрями удосконалення регулювання ринків ресурсів АПК в умовах глобальних змін зовнішнього середовища	5

6. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

7. Теми самостійної роботи

Самостійна робота: (реферати, аналіз ситуацій з різних розділів дисципліни), теми яких визначаються і затверджуються кафедрою, здобувачі виконують самостійно, обов'язково консультуючись з викладачем. Основна мета виконання самостійної роботи: систематизація одержаних теоретичних знань з навчальної дисципліни, їх поглиблення і закріплення; розвиток навичок самостійної роботи з науковою й довідковою літературою, матеріалами періодичних видань, для набуття досвіду їх практичного використання.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Науково-теоретична база регулювання розвитку агропродовольчих ринків. Вплив євроінтеграції на агропродовольчі ринки. Зміни в аграрному секторі в умовах євроінтеграції.	5
2	Тема 2. Основні цілі та інструменти регулювання агропродовольчих ринків. Модернізація аграрного сектору в контексті євроінтеграції. Перспективи розвитку експорту агропродукції після вступу в Європейський Союз.	3
3	Тема 3. Концептуально-методологічні засади регулювання агропродовольчих ринків. Роль державного регулювання в розвитку агропродовольчих ринків в умовах євроінтеграції. Адаптація сільськогосподарських підприємств до європейських стандартів.	5
4	Тема 4. Формування системи регулювання ринків в умовах соціально-економічних трансформацій. Вплив євроінтеграції на розвиток малих та середніх сільськогосподарських підприємств. Екологічні аспекти аграрного сектору в умовах євроінтеграції.	5
5	Тема 5. Формування механізму регулювання ринків продукції рослинництва в Україні. Розвиток сільського туризму як фактор розвитку агропродовольчих ринків в контексті євроінтеграції.	5
6	Тема 6. Основні напрями удосконалення регулювання ринків ресурсів АПК в умовах глобальних змін зовнішнього середовища. Формування інноваційної інфраструктури в аграрному секторі в умовах євроінтеграції.	5

8. Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань фахівців третього рівня вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка»

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ

1. Формування пропозиції на внутрішньому сегменті агропродовольчого ринку України.
2. Законодавче та нормативно-правове забезпечення регулювання агропродовольчих ринків в умовах євроінтеграції.
3. Інфраструктура ринків сільськогосподарської продукції та продовольства.
4. Формування ефективної антикартельної та антикорупційної політики у сфері регулювання аграрних ринків.
5. Інструменти аграрної політики щодо регулювання агропродовольчого ринку в контексті європейської інтеграції.
6. Державна підтримка як чинник забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарського виробництва.
7. Методичні підходи щодо обґрунтування обсягів державної підтримки для сільськогосподарського виробництва в розрізі основних видів продукції рослинництва.
8. Методологічні підходи щодо оцінки ефективності державної підтримки сільськогосподарського виробництва.
9. Аналіз тенденцій розвитку торговельної політики членів СОТ.
10. Механізм регулювання сільськогосподарського виробництва в країнах з розвинутою ринковою економікою.
11. Механізми забезпечення продовольчої безпеки.
12. Механізми регулювання попиту.
13. Механізми регулювання пропозиції.
14. Науково- методологічне забезпечення функціонування аграрного сектора економіки України.
15. Особливості, стан і проблеми формування аграрного ринку в Україні.
16. Поняття та сутність продовольчої безпеки країни.
17. Прогнозування тенденцій розвитку ринків продукції рослинництва в Україні.
18. Продовольча безпека як частина національної безпеки України.
19. Процеси глобалізації та світові тенденції щодо розвитку аграрної сфери.
20. Ресурсне забезпечення процесів децентралізації.
21. Реформи періоду 1950-1990 рр.
22. Реформи сучасного періоду. Основні етапи і напрями реформи.
23. Реформування майнових відносин.
24. Розвиток сільськогосподарської кооперації.
25. Світовий досвід щодо продовольчої безпеки.
26. Фінансове забезпечення функціонування аграрного сектора економіки України
27. Аналіз виробництва агропродовольчої продукції.
28. Формування господарських структур ринкового типу.
29. Формування механізму регулювання ринку ресурсів АПК.
30. Механізми регулювання основних ринків продукції рослинництва і тваринництва.

Комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань фахівців третього рівня вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка»

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
третього рівня вищої освіти Спеціальність 051 «Економіка»	Кафедра глобальної економіки 2023-2024 н. р.	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 з дисципліни «Розвиток агропродовольчих ринків в умовах євроінтеграції»	Затверджую Зав. кафедри (підпис) Наталія ВДОВЕНКО
Екзаменаційні запитання (максимальна оцінка 10 балів за відповідь на кожне з двох запитань)			
1. Інструменти аграрної політики щодо регулювання агропродовольчого ринку в контексті європейської інтеграції.			
2. Механізми забезпечення продовольчої безпеки.			

Тестові завдання різних типів

(максимальна оцінка 10 балів за відповіді на тестові завдання)

1. Ринковий механізм – це

1.	форма організації відносин між суб'єктами господарювання, що базується на принципах досконалої конкуренції;
2.	форма організації відносин між суб'єктами господарювання, що базується на принципах економічної свободи, вільної взаємодії попиту і пропозиції;
3.	форма організації відносин між суб'єктами господарювання, що базується на принципах економічної свободи та часткового втручання держави в економіку;
4.	форма організації відносин між суб'єктами господарювання, що базується на принципах директивних методів управління економікою.

2. Який орган державного управління має право виконувати наступні види діяльності: Визначає межі товарного ринку, дає підприємцям обов'язкові для виконання розпорядження про припинення порушень антимонопольного законодавства та про відновлення антимонопольного становища тощо

(у бланку відповідей впишіть відповідну назву)

3. Яке слово пропущене в реченні?

Економічний – це: система соціально-економічних відносин, у якій домінують ринкові регулятори, а роль держави зведена до мінімуму	(у бланку відповідей подати одним словом)
--	---

4. Як називається діяльність держави щодо формування та регулювання державного і місцевих бюджетів, а також мобілізації коштів у державну казну з інших джерел

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь двома словами)

5. Яким видам державних закупівель (інтервенцій) відповідають наведені пояснення?

1. Заставна закупка зерна	A. продаж або придбання с/г продукції на організованому аграрному ринку з метою забезпечення цінової стабільності
2. Державна аграрна інтервенція	B. гарантована державою закупка зерна у с/г товаровиробників на певний термін за заставними цінами при зберіганні за ними, встановлений у договорі заставних закупок зерна строк, права витребувати це зерно
3. Товарна інтервенція	C. зарахування до державного продовольчого резерву об'єкта державного цінового регулювання – предмета застава у разі, коли бюджетна позика та/або плата за її використання не були погашені у строк, передбачений договором
4. Заставна закупівля	D. продаж с/г продукції при зростанні цін на організованому аграрному ринку понад максимальний рівень, що здійснюється з метою досягнення рівня рівноваги, у тому числі шляхом продажу товарних деривативів

6. Розставити у відповідності до типів економічних систем наступні переваги:

А. Ринковий механізм	1. є автоматичним регулятором економіки
В. Планово-державний механізм	2. надає можливість передбачити й усунути екстерналії
	3. концентрує ресурси і зусилля задля вирішення певної проблеми і створення можливостей швидкого її вирішення
	4. забезпечує збалансованість платоспроможного попиту і пропозиції
	5. забезпечує швидкі структурні зрушення
	6. стимулює підприємницьку активність
	7. сприяє підвищенню ефективності господарювання
	8. надає можливість підтримувати і розвивати соціальну інфраструктуру
	9. оперативно реагує на зміну потреб і сприяє їх задоволенню
	10. гарантує певний соціальний захист населення

7. Основними напрямками комплексного розвитку сільських територій, підвищення соціального захисту і життєвого рівня селян є:

1	забезпечення надійного функціонування соціальної інфраструктури села в нових економічних умовах, формування механізмів і визначення управлінських структур, які забезпечуватимуть їх реалізацію на всіх рівнях
2	відновлення, створення і забезпечення державою формування системи державного регулювання демографічних процесів сільського розвитку
3	наближення та вирівнювання умов життєдіяльності міського і сільського населення, формування комплексної системи підприємств, установ та організацій, які надаватимуть необхідні послуги сільському населенню
4	всі відповіді вірні

8. Науково-технічний потенціал країни

1.	складова соціально-економічної політики держави щодо формування умов науково-технічного розвитку країни, визначення цілей, напрямів, форм її здійснення
2.	сукупність національних ресурсів, необхідних для здійснення науково-технічної діяльності та результати від їх використання
3.	діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію наукових досліджень та розробок, яка зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг
4.	комплекс правових, організаційно-економічних та інших заходів держави, спрямованих на створення належних умов для розвитку інноваційних процесів в економіці, стимулювання впровадження результатів інноваційної діяльності

9. Яке слово пропущене в реченні?

..... модель управління – управління соціально-економічним розвитком країни на основі активного втручання держави у процес розподілу і перерозподілу доходів, створення сильної системи соціального захисту населення, домінування ідей рівності і солідарності	<i>(у бланку відповідей подати одним словом)</i>
---	--

10. Соціальний захист – це

1	система правових, фінансових, економічних заходів, які здійснює держава з метою забезпечення відповідного життєвого рівня громадянам; підтримка найбільш вразливих верств населення від негативного впливу ринкових процесів
2	система зобов'язань держави перед своїми громадянами щодо задоволення їхніх соціальних потреб
3	діяльність держави щодо створення та регулювання соціально-економічних умов життя суспільства з метою підвищення добробуту членів суспільства, усунення негативних наслідків функціонування ринкових процесів, забезпечення соціальної справедливості та соціально-політичної стабільності у країні
4	встановлені законами та іншими нормативно-правовими актами мінімальні розміри оплати праці, доходів громадян, пенсійного забезпечення, соціальної допомоги, розміри інших видів соціальних виплат, які забезпечують рівень життя не нижчий від прожиткового мінімуму

9. Методи навчання

При вивченні дисципліни використовуються методи інтерактивного навчання (розбір конкретних ситуацій методом case-study, рольові та ділові ігри, робота у малих групах, тренувальні завдання, практичні вправи, тести та т.п.).

Для досягнення поставленої мети вивчення дисципліни також використовуються наступні методи: історичний – при узагальненні поглядів представників різних наукових шкіл; абстрактно-логічний – при постановці мети і завдань дослідження, розробці наукової гіпотези курсової роботи; монографічний – при вивченні літературних джерел, законодавчих чи інших нормативно-правових актів; структурно-функціональний – для аналізу змін, що відбуваються в управлінні сільським господарством країни при здійсненні аграрної реформи; логіко-семантичний – при уточненні й систематизації структурних елементів механізму стратегічного управління сільським господарством із врахуванням об'єктивних закономірностей та специфічних особливостей розвитку галузі; економіко-статистичний – для аналізу основних техніко-економічних показників сучасного стану сільськогосподарського виробництва в Україні; графічний і табличний методи – для побудови графіків і діаграм та таблиць.

10. Форми контролю.

Підсумковий контроль успішності навчання фахівців третього рівня вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка» проводиться у формі: екзамен – за результатами вивчення дисциплін професійної підготовки. Система оцінювання сформованих компетентностей у фахівців третього рівня вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка» враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Підсумковий контроль – під час складання екзамену.

За виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню знань та умінь фахівців третього рівня вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка» з навчальної дисципліни (доповідь на науковій конференції, здобуття призового місця на олімпіадах, виготовлення макетів, підготовка наочних посібників тощо) рішенням кафедри студенту може надаватися до 100 % від загальної кількості умовних балів з навчальної дисципліни.

Підсумковий/семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену. Семестрові екзамени – форма оцінки підсумкового засвоєння знань фахівців третього рівня вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка» теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід.

Порядок проведення поточного оцінювання знань фахівців третього рівня вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка». Оцінювання знань фахівців третього рівня вищої освіти під час семінарських і практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за накопичувальною 100-бальною системою за такими критеріями: розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються; вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії; логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки; арифметична правильність виконання індивідуального та комплексного розрахункового завдання.

11. Розподіл балів, які отримують фахівців третього рівня вищої освіти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 26.04.2023 р. № 10). Для визначення рейтингу фахівців третього рівня вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів):

$$R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}.$$

1. Співвідношення між національними оцінками і рейтингом здобувача вищої освіти

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

11. Навчально-методичне забезпечення

1. Розвиток агропродовольчих ринків в умовах євроінтеграції: методичні вказівки із використання моделі часткової рівноваги «AGMEMOD» для підготовки здобувачів освітньо-кваліфікаційного рівня доктор філософії спеціальності 051 «Економіка». К.: НУБіП України. 2021. 47 с. Режим

доступу: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u295/sayt_metod_2021_agmemod_dokt_filosofiyi.pdf

2. Електронний навчальний курс з навчальної дисципліни «Розвиток агропродовольчих ринків в умовах євроінтеграції» <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2124>

12. Рекомендовані джерела інформації

1. Аграрні перспективи України 2017–2030. Базовий сценарій: прогнозні оцінки розвитку аграрного сектору. Німецько-український агрополітичний діалог: [електронний ресурс]. Режим доступу: <https://apd-ukraine.de/ua/publikatsiji>.

2. Аграрні перспективи України 2017–2030. Програма державної підтримки 2017: Звіт. 01.01.2018. Німецько-український агрополітичний діалог: [електронний ресурс]. Режим доступу: <https://apd-ukraine.de/ua/publikatsiji>.

3. AGMEMOD Project (Project No. QLRT-2001-02853): [електронний ресурс]. Режим доступу: <https://agmemod.eu/>.

4. Koval V., Mikhno I., Udovychenko I., Gordiichuk Y., Kalina I. Sustainable Natural Resource Management to Ensure Strategic Environmental Development. TEM Journal. 2021. Vol. 10. Issue 3. P. 1022–1030. DOI: 10.18421/TEM103-03

5. Abramova A., Filyppova S., Vdovenko N., Kotelevets D., Lozychenko O., Malin O. Regulatory policy transformation in conditions of non-stationary economy in Eastern European countries: practical approach. International Journal of Computer Science and Network Security. 2021. Vol. 21. № 10. P. 39–48.

6. Koval V., Olczak P., Vdovenko N., Boiko O., Matuszewska D., Mikhno I. Ecosystem of Environmentally Sustainable Municipal Infrastructure in Ukraine. Sustainability 2021. № 13 <https://doi.org/10.3390/su131810223>

7. Dankeieva O., Solomianiuk N., Strashynska L., Fiedotova N., Soloviova Y., Koval V. Application of Cognitive Modelling for Operation Improvement of Retail Chain Management System. TEM Journal. 2021. Vol. 10. Issue 1. P. 358–367. DOI: 10.18421/TEM101-45

8. Вдовенко Н. М., Кукса І. М., Дяченко Т. О., Сірик М. В. Управління інноваційною діяльністю в умовах глобалізації міжнародної економіки та змін в безпекології і поведінці споживачів. Формування ринкових відносин в Україні. 2022. № 2 (249). С. 120–127.

9. Parwita G.B.S., Arsawan I. W. E., Koval V., Bogdanova N., Tamošiūnienė R. Organizational innovation capability: integrating human resource management practice, knowledge management, and individual creativity. Intellectual Economics. 2022. Vol. 15. Issue 2. P. 22–45. DOI <https://doi.org/10.13165/IE-21-15-2-02>

10. Охріменко І. В., Вдовенко Н. М., Овчаренко Є. І., Гнатенко І. А. Інновації в системі стратегічного управління безпекою національної економіки в умовах ризиків та невизначеності глобалізації. Економіка та держава. 2021. № 8. С. 4–9.

11. Маргасова В., Шевцова О. Стратегія державної підтримки інноваційних технологій розвитку агропромислового комплексу в умовах інформаційної безпеки. Науковий вісник Полісся. 2022. № 1 (24). С. 23-37.

12. Маргасова В., Вдовенко Н., Марченко І. Базові методичні підходи до обліку і контролю витрат при формуванні біологічних активів рослинництва й тваринництва на агропродовольчому ринку. Економічний аналіз. 2022. Т. 32. № 4. С. 207–216.